

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Gazdaságinformatikus alapképzési szak

A KRIPTODEVIZA PIACOK ÉS AZOK KOCKÁZATAINAK ÉRTÉKELÉSE

Belső konzulens: Dr. Zörög Zoltán
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** VFFG

Készítette: Pataki Péter Gergely

Gyöngyös

Dolgozatom célja az volt, hogy részletesen bemutassam a kriptoeszközök, azon belül is kifejezetten a kriptodevizák történetét, működési mechanizmusukat, a bennük rejlő kockázatokat és szabályozási aspektusait. E mellett - kérdőíves felmérés keretében - vizsgáljam a fiatal korosztály befektetési szokásait, különös tekintettel a kriptopénzekhez történő viszonyukra. Elsősorban idegen nyelvű forrásokat felölelő szakirodalmi szintézist hajtottam végre a téma elméleti hátterének árnyalt bemutatása érdekében.

A kriptopénzek iránti érdeklődés elsősorban a fiatalabb generációk körében figyelhető meg, amit több külföldi kutatás is igazol. Ezért vizsgálataimat a 18 és 30 év közötti korosztályra terjesztettem ki. Két kérdőíves felmérést bonyolítottam le, online kérdőíves platform (Google Forms) segítségével, amelyek elsősorban a vizsgált korosztály kriptodevizákkal kapcsolatos attitűdjeit és e pénzügyi termékekbe történő befektetések kockázatának felmérésére szolgáló képességét voltak hivatottak felmérni. Az első felmérésre 2022 ősz végén, a másodikra 2023 tavaszán kerítettem sort. Az első kérdőívet 224-en töltötték ki, elsősorban felsőoktatásban tanuló hallgatók, illetve friss diplomások. A második felmérés során ugyanazokhoz a személyekhez juttattam el – a tartalmában az elsővel teljesen megegyező – kérdőívet, akik az első körben megtiszteltek azzal, hogy kitöltötték azt. A második „körben” az első „körben” választ adók mintegy kétharmada küldte vissza a kitöltött kérdőívet. A két adatfelvételezés közötti időszak nemzetközi eseményeinek (FTX csődök, banki csődök) esetleges hatásait kívántam kimutatni.

Az első kérdőíves felmérés eredményei közül kiemelendő, hogy a pénzügyi befektetéssel rendelkező válaszadók közül a legtöbben kriptopénz befektetésekkel rendelkeztek, amely lehetőségről elsősorban a közösségi médiából szereztek információt. A befektetésben rejlő kockázatok közül az árfolyam kockázatot emelték ki, s a legtöbben nemzetközileg egységes szabályozást várnak el a kriptopénz piacokkal kapcsolatban. A jövőre vonatkozólag közel 60 százalékban a kriptopénzek népszerűségének további növekedését prognosztizálták a válaszadók. A kriptopénz befektetésekkel rendelkezők döntő részben azok közül kerültek ki, akik – saját bevallásuk alapján – tisztában vannak a kriptopénzek működési mechanizmusával.

A második felméréssel összefüggésben azt tapasztaltam, hogy a két adatfelvételezés közötti időszak nemzetközi eseményei csak kis mértékben befolyásolták a válaszadók befektetésekkel, azon belül a kriptopénzekbe történő befektetésekkel kapcsolatos attitűdjeit. A válaszadók között a kriptopénzek a befektetési termékek „népszerűségi listáján” az

állampapírok és a részvények mögé szorultak. A kevésbé kockázatos stablecoinok ismertsége némileg növekedett. A kockázatokat némileg magasabbnak ítélték, különösen az újrabefektetési kockázatot. Ennek hátterében könnyen lehet, hogy a fogalom nem helyes ismerete is meghúzódhat. A két felmérés közötti események hatását ott lehetett leginkább „tetten érni”, a piac szabályozottsága iránti igény nőtt. Dolgozatomban kitértem a kapott eredmények és a levont következtetések limitációira, s a jövőbeni további kutatási elképzeléseimre is.

Az árfolyamkockázat csökkentésében komoly szerepet játszó stablecoinok ismertsége némileg növekedett, amiben – talán – szerepe volt annak is, hogy az első kérdőív kitöltése során, vagy utána többen utánanéztek az altcoinok e speciális csoportjának. A kriptopénzekbe történő befektetések kockázatát némileg magasabbnak ítélték, mint az első felmérésben résztvevők, s érdekes volt számomra, hogy az újrabefektetési kockázat, mint kockázattípus jelentőségét magasabbra értékelték, mint korábban. Ennek hátterében könnyen lehet, hogy a fogalom nem helyes ismerete is meghúzódhat. A két felmérés közötti események hatását ott lehetett leginkább „tetten érni”, hogy a kriptopénzek piacainak szabályozásával kapcsolatosan lényegesen nagyobb arányban tudtak releváns választ adni, s a szabályozottság iránti igény nőtt. A kriptopénzek jövőjének megítélésével összefüggésben a válaszadók körében nem történt érdemi változás. A válaszadók jelentős többsége a kriptopénzek ismertségének, elterjedésének további növekedését prognosztizálta. A két felmérés közötti időszak eseményei tehát összességükben kis mértékben érintették csak a válaszadók kriptopénzekkel kapcsolatos attitűdjeit.

A kérdőíves felmérések eredményei a válaszadói minta nem reprezentatív jellege miatt természetesen nem általánosíthatók. Nehezíti a kapott eredmények értékelését és a következtetések levonását az is, hogy a vizsgálatban részt vevő korosztály általában nem rendelkezik még jelentősebb megtakarítással, s ha rendelkezik is valamennyivel, azt az önálló életkezdés infrastruktúrájához (pl. első önálló otthon megszerzése) kívánja majd felhasználni. Ezért kiemelkedő jelentőségű számukra a befektetésekkel kapcsolatban az a szempont, hogy a befektetett pénzükhöz bármikor, lehetőleg veszteség nélkül hozzáférhessenek. Márpedig ennek a feltételnek a kriptopénzek nem tudnak eleget tenni. Figyelembe kell venni azt is, hogy – feltehetőleg – akik fektetnek is be kriptopénzekbe ebből a korosztályból, azok ezt – anyagi lehetőségeik korlátozott volta miatt - kis összegekkel teszik. Így számukra a kockázat kevésbé érzékelhető, mintha nagyobb összegekről lenne szó. Szintén megnehezíti a kapott

eredmények értékelését az is, hogy a második felmérés során a kitöltők száma mintegy 1/3-al kevesebb volt, mint az első esetben.

Kutatásaimat a későbbiekben szeretném tovább folytatni. Terveim között szerepel a vizsgálatnak az idősebb korosztály irányába történő kiterjesztése, a fiatal korosztály körében végzett felmérés megismétlése egy későbbi időpontban lehetőleg egy még nagyobb elemszámú mintán keresztül. Emellett a későbbiekben összefüggésvizsgálatokat is szeretnék végezni a válaszok között, amely a még alaposabb következtetések levonását tenné lehetővé. Tervezem azt is, hogy létrehozok néhány - különböző befektetési elemből álló - „minta portfóliót”, amelyekben a kriptopénzek is szerepet kapnak.

Azt kívánom vizsgálni ezen keresztül különböző időtávok során, hogy amennyiben a kriptopénzek is szerepet kapnak egy portfólióban, az mennyiben befolyásolja az adott portfólió hozampotenciálját, illetve a portfólió hozamának a kockázatát. Ez a vizsgálat hosszabb időt vesz igénybe, s a portfóliók természetesen nem valós befektetéseket tartalmaznak majd, hanem csak „elméleti szinten” tudom azokat létrehozni.

A dolgozat elkészítése során volt lehetőségem elmélyülni egy – ezt megelőzően - még számomra is kevésbé ismert befektetési szegmensben, megismerni a fiatal korosztály befektetési szokásait, valamint kritikus szemmel vizsgálni a kriptopénzek egész ökoszisztémáját és jelenlegi működését. Úgy gondolom, hogy a kriptopénzek a jövőben is velünk maradnak, bár a számuk csökkenni fog. Amennyiben ismét visszatér az alacsony infláció és ezzel párhuzamosan az alacsony hozamkörnyezet időszaka, a kockázatosabb, de magasabb hozammal kecsegtető befektetési termékek, így a kriptoeszközök jelentősége tovább fog nőni a befektetők körében.